

Tkalčić: Godišnjak Društva za povjesnicu Zagrebačke nadbiskupije 19 (2015).

Godišnjak *Tkalčić* br. 19 na 648 stranica donosi tri izvorna znanstvena rada, po jedan pregledni i stručni rad, pet prikaza knjiga, pravila, ljetopis i popis društvovnih članova.

Pavao Maček objavio je dva važna rodoslovna istraživanja o plemenitaškim obiteljima s područja Zagrebačke (nad)biskupije i sastavio njihove cjelovite kritičke rodoslove. Budući da plemstvo spada u bolje dokumentiranu društvenu skupinu, autor je istraživanje temeljio isključivo na izvornom gradivu dostupnom u hrvatskim arhivima.

Rod Mrnjavčevića, gospodara Brezovice 1524.-1663.: Prikaz rodoslovlja naslov je njegova prvog istraživanja. Porijeklo roda Mrnjavčevića nije do kraja riješeno. Prema jednoj teoriji smatraju ih praplemstvom iz plemena Mogorovića, prema drugoj rod je porijeklom iz Bosne. Mrnjavčevići nisu često zastupljeni u literaturi u odnosu na neke druge plemenitaške rodove. Njihovi članovi većinom su bili pripadnici vojnog staleža. Posebne odnose imali su s poznatijim plemenitaškim obiteljima Drašković, Čikulin i Sermage. U dostupnim povijesnim izvorima Mrnjavčevići se spominju početkom 16. stoljeća na posjedima Pedalj i Dolac u Gorskoj županiji kao vazali na posjedima Babonića Blagajskih. Mlađi pripadnik roda Mrnjavčevića Nikola od Dolca 1524. došao je u posjed Brezovice ženidbenim vezama s nasljednicom potomaka okićkih knezova, kasnije nazvanih Ivanovića od

Brezovice. Najpoznatiji pripadnik roda Mrnjavčevića bio je Krsto (oko 1560.-1626.), koji je obnašao službu vrhovnoga kraljevinskoga kapetana u carsko kraljevskoj službi i bio najdugovječniji hrvatski banovac. Loza Mrnjavčevića od Brezovice trajala je oko 150 godina. Istraženi su podatci za 58 pripadnika roda u 6 naraštaja. Podatci o pripadnicima roda sadrže: imena i prezimena članova, imena i prezimena njihovih roditelja, međusobne rodbinske i posjedovne odnose, zvanja, službe, izvore gdje se spominju, tumačenja podataka, rodoslovnu tabelu, abecedni popis članova obitelji i grafički rodoslovni prikaz.

Drugo Mačekovo istraživanje nosi naslov *Rodoslov plemića i baruna Magdalenića od Male Mlake: Tko su zapravo roditelji i polubrača biskupa Jurja Branjuga?* Autor je istražio podatke o pripadnicima loze Magdalenića, koja je nosila pridjevnik prema svojem temeljnom posjedu u Maloj Mlaci i koja je pripadala malenom dijelu autohtonog hrvatskog plemstva magnatskog statusa u Kraljevini. Magdalenići su vjerojatno dio roda od Bijele Stijene, koja je pripadala knezovima Babonićima u Ostrošcu u Psetskoj županiji. Prvi plemeniti Magdalenić spominje se u Turopolju već 1506. godine. Turopoljski Magdalenići nosili su pridjevnik od Male Mlake, kojeg su zadržali cijelo vrijeme svojega postojanja, premda su selili svoj domicil na posjede jastrebarskih, novigradskih i cesargradskih vlastelinstava. Ta turopoljska loza Magdalenića koristila je, osim obiteljskog imena Magdalenić, i drugo ime Božičković. Barunat su dobili Baltazar Magdalenić i njegov sin Ignjat 22. lipnja 1762. od Marije Terezije Habsburško-Lotarniške. Najpoznatiji je pripadnik roda Baltazar Magdalenić od Male Mlake (oko 1700.-1763.) predsjednik Sudbenog stola Kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije. Magdalenići su bili vazali grofova Erdedskih. Ostvarili su rodbinske veze s poznatijim plemenitaškim obiteljima Berislavić, Sermage, Drašković i Jelačić. Autor je utvrdio i rodbinske odnose između Magdalenića i posljednjih od roda Branjug, roditelja i polubrača biskupa Jurja Branjuga. Loza Magdalenića od Male Mlake trajala je oko 350 godina, nije se odlikovala generativnom snagom. Istraženo je ukupno 114 pripadnika loze u 12 naraštaja. Podatci o pripadnicima roda sadrže: imena i prezimena članova, imena i prezimena njihovih roditelja, međusobne rodbinske i posjedovne odnose, zvanja, službe, izvore gdje se spominju, tumačenja podataka, rodoslovnu tabelu, abecedni popis članova obitelji i grafički rodoslovni prikaz.

Zagrebački kipar i tiskar Antun Rajner naslov je opsežnog rada Kristine Kaponja. Kombiniranjem podataka iz dostupne literature, arhivskoga gradiva i terenskih istraživanja u radu su objedinjeni podatci o kiparskom i tiskarskom djelovanju Antuna Rajnera. Rođen je oko 1703. u Krakovu. Sredinom 1730-ih došao je u Zagreb, gdje je proveo svoj radni i životni vijek. Oženio se 1839. godine Doroteom Terihaj, nećakinjom kanonika Nikole Terihaja. Građansko pravo slobodnoga kraljevskoga grada Zagreba stekao je 4. veljače 1842. godine. Kiparstvom se bavio približno od 1735. do 1766., a tiskarstvom od 1754. do 1759. godine. U radu su analizirani podatci o mjestu, vremenu i okolnostima djelovanja Antuna Rajnera, životnim (ne)prilikama, materijalnom i zdravstvenom stanju, utjecaju mecene Nikole Terihaja, statusu kipara i obrtnika u ondašnjem društvu, stilskom

porijeklu, svojstvenostima kipareva stila i kvaliteti izrade. Pripisuje mu se niz drvo-rezbarskih kipova svetaca i dvije relikvije koji su detaljno opisani u radu iz crkava i kapelica s užeg i šireg zagrebačkog područja. Radovi se odlikuju značajkama kasnobaroknoga kiparstva. Antun Rajner prvi je zagrebački tiskar koji je dobio kraljevsku povlasticu od Marije Terezije Habsburško-Lotarinške 1854. godine na intervenciju Baltazara Adama Krčelića. Samostalan rad u tiskari započeo je tiskanjem Krčelićeve knjige *Povijest stolne crkve zagrebačke*. U njegovoj tiskari objavljeno je oko 40-ak knjiga i drugih tiskovina koje su u radu kronološki obrađene, a među važnije spada *Cithara octochorda* i matematički udžbenik *Arithmetika horvatzka*. Kipar i tiskar Antun Rajner ostavio je umjetnički trag u hrvatskoj kulturi 18. stoljeća.

Siniša Lajnert opisao je kratko postojanje jedne banke u radu *Središnja privredna i zadružna banka d.d. u Zagrebu (1920./1921.-1925./1948.)*. Podatke za članak koristio je iz fondova Hrvatskog državnog arhiva: HR-HDA-1530. Središnja privredna i zadružna banke d.d. u Zagrebu 1920.-1948.; HR-HDA-1333. Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo kao središnja zadruga u Zagrebu 1841.-1929.; HR-HDA-152. Savska financijska direkcija u Zagrebu 1929.-1939.; HR-HDA-215. Ministarstvo državne riznice NDH 1941.-1945. Središnju privrednu i zadružnu banku d.d. u Zagrebu utemeljile su tri zadruge: Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo kao središnja zadruga u Zagrebu, Zadruga hrvatskih vinogradara u Zagrebu i Zadruga za proizvodnju sjemenja u Zagrebu. Velik je bio interes dioničara koji su htjeli sudjelovati kod osnutka banke. Glavna konstituirajuća skupština održana je 18. prosinca 1920., a banka je počela s poslovanjem 1. siječnja 1921. godine. Prvim društvenim predsjednikom imenovan je mons. Stjepan Korenić. Banka je osnovana s ciljem promicanja zadruga i poljoprivrednoga gospodarstva. Osnovala je svoje podružnice u Novigradu Podravskom, Ogulinu, Velikoj Gorici, Karlovcu, Beogradu, Subotici i Rabu. Od 1921./1922. postala je dio koncerna Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo. Nedugo nakon toga Banka je bila jamac za dizanje kredita Hrvatsko-slavonskomu gospodarskomu društvu, koje je preuzelo prehranu pasivnih krajeva. U nemogućnosti vraćanja kredita već na početku 1924. godine tražila su se rješenja sanacije banke. Za pružanje pomoći bilo je suglasno više banaka iz Zagreba čiji su prijedlozi upućeni Narodnoj banci SHS, Ministarstvu socijalne politike i Ministarstvu financija. Budući da nije bilo pozitivnog odgovora, glavna skupština bila je primorana 3. prosinca 1925. donijeti odluku o raspuštanju društva. Provedba tihe likvidacije i preuzimanje dokumentacije povjerena je Prvoj hrvatskoj štedionici u Zagrebu. Kraljevski sudbeni stol kao trgovački sud u Zagrebu 18. prosinca 1925. upisao je likvidaciju Središnje privredne i zadružne banke d.d. u Zagrebu. Početkom 1948. godine Okružni sud u Zagrebu objavio je i formalno brisanje u trgovačkom registru Središnje privredne banke d.d u Zagrebu u likvidaciji.

Antun Ivandija, Lina Slavica Plukavec i Ivan Mirnik objavili su članak *Medalje blaženoga pape Pavla VI. iz zbirke kardinala Franje Šepera u Riznici Zagre-*

bačke prvostolnice. U Riznici Zagrebačke prvostolnice čuva se podzbirka medalja blaženog pape Pavla VI., koja je većim dijelom nastala izdvajanjem medalja iz Zbirke kardinala Franje Šepera i donirane zbirke medalja Anice Kopač. Na više od 50 medalja koje su izrađene prije i tijekom pontifikata pape Pavla VI. prikazana su neka od važnijih događanja za Katoličku crkvu: izbor za papu, nastup pontifikata pape Pavla VI., Papino krunjenje, Zasjedanja vatikanskog ekumenskog sabora, beatifikacije, kanonizacije, Euharistijski kongres u Bombaju, Papina hodočašća u Svetu Zemlju, Druga biskupska sinoda, prizor susreta Pape i carigradskog Patrijarha. Popisani su svi medaljeri i sve medalje s likom blaženog Pavla VI. Većina autora medalja poznati su majstori. Njih 20-ak navedeni su abecednim redom. Većina medalja izrađena je u Milanu i Rimu. Papu Pavla VI. portretirao je i hrvatski medaljar i kipar Želimir Janeš. Kardinal Šeper prikazan je na nekoliko medalja Velibora Mačukatina, Teodora Krivaka i Zlatka Tudjine. Katalog medalja sadržava podatke o autorima, mjesto i godinu nastanka medalje, sadržaj medalje, opis lica i naličja medalje s fotografijama medalja, naziv materijala, dimenzije, popratni opis i signature medalja unutar zbirke.

U Prikazima je predstavljeno pet izdanja. Stjepan Kožul prikazao je tri publikacije: *Bolonjske slike hrvatske povijesti: Politička ikonografija zidnih slika u Ilirsko-ugarskom kolegiju u Bolonji* autora Daniela Premerla; *Katolička crkva u Bosni i Hercegovini i komunistički režim* autora Miroslava Akmadže; *Župa Svete Obitelji: Prošlost i sadašnjost na Kanalu.* Stjepan Razum prikazao je knjigu Stjepana Kožula *Župa Bl. Augustina Kažotića u Lupoglavu.* Agneza Szabo predstavila je knjigu Matije Berljaka *Zakonik crkvenog prava, uređen po odredbi pape Pija X, proglašen po nalogu pape Benedikta XV. (1917.): Dr. Josip Pazman (1863.-1925.).*

Na kraju godišnjaka objavljena su *Pravila i Ljetopis Društva, Popis društvo-
nih članova i Kazalo.*

Angelika Milić

Tkalčić: Godišnjak Društva za povjesnicu Zagrebačke nadbiskupije 20 (2016).

Dvadeseti, obljetnički, broj godišnjaka *Tkalčić* donosi 6 rasprava, radove s okruglog stola o Lelji Dobronić, šest prikaza knjiga te *Pravila, Ljetopis i Popis članova Društva Tkalčić*. U uvodniku *Rieč uredništva* (str. 5-7) navodi se da su svi radovi ovog broja objavljeni korijenskim pravopisom, a dosad je taj pravopis samo povremeno korišten.

Godišnjak otvara članak Ivana Armande *Zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac i Družba sestara Naše Gospe* (str. 9-55) u kojem se temeljem objavljenih i neobjavljenih izvora te temeljem literature prikazuju veze nadbiskupa Stepinca i bačkoga, tj. hrvatskog ogranka Družbe sestara Naše Gospe, odnosno Stepinčeva uloga u opstanku Bačke Družbe sestara Naše Gospe zbog pomoći u prijenosu kuće matice iz Subotice u Zagreb nakon što su ju Mađari 1941. godine pokušali pripojiti Kaločkoj Družbi. Nakon određenih administrativnih borbi, Rim je dopustio prijenos kuće matice i novicijata u Zagreb, a nemalu je ulogu u tome imao i Stepinac. Sestre te družbe u svojim su svjedočanstvima uvijek naglašavale Stepinčevu spremnost da im pomogne u raznim pitanjima vezanima uz njihovu Družbu: osim prijenosa iz Subotice, Stepinac je bio angažiran i oko održavanja izbornog Zbora Družbe 1946., zanimao se za rad podružnica koje su sestre osnovale njegovim dopuštenjem na području Zagrebačke nadbiskupije (osobito o onoj u Brezovici, gdje su se sestre u nadbiskupskom dvorcu brinule za ratnu siročad tijekom Drugog svjetskog rata), pa čak i o radu i sudbini sestara koje su zbog neprijateljskog režima u Jugoslaviji morale otići u Belgiju. Zanimljivi su primjeri koje članak donosi o međusobnoj privrženosti sestara i Stepinca čak i u vrijeme njegova sužanjstva u Krašiću, kada je jedna sestra, želeći nadbiskupov blagoslov prije odlaska u Belgiju, bila spremna čak se i prerušiti kako joj stražari ne bi zabranili posjet.

Iz ovog se članka može iščitati odnos nadbiskupa Stepinca prema redovništvu, a posebno suradnja s Družbom sestara Naše Gospe. Armanda u članku donosi odlomke pojedinih pisama, a na kraju članka i prijepise 16 pisama nadbiskupa Stepinca što ih je u razdoblju 1954.-1960. uputio redovnicama iz Družbe sestara Naše Gospe.

Pavao Crnjac u članku *Nadbiskup Alojzije Stepinac i djeca iz Rame na prebrani u Zagrebačkoj nadbiskupiji 1942. i 1943. godine* (str. 57-65) podsjeća na zaboravljeni karitativni rad Alojzija Stepinca i njegovih suradnika, koji je protiv nje ga čak i zloupotrijebljen u montiranom sudskom postupku. Iako je Karitas Zagrebačke nadbiskupije u jeku rata brinuo za 5.124 djece, naglasak je na Stepinčevu angažmanu oko 700 djece iz Rame koja su bježala iz rodnog kraja zbog pokolja četnika i gladi. Početak članka opisuje veliku gospodarsku krizu koja je na prijelazu u 1930. godinu zahvatila i Hrvatsku te temelje Karitasa Zagrebačke nadbiskupije koje postavlja Stepinac 1933. godine, dvije godine nakon što se kao tek

zaređeni svećenik vratio iz Rima. Spašeno je 668 ili 95,42% djece koja su došla iz Rame. Osim Karitasa, Stepinac je 1938. osnovao i Akciju za pripomoć izbjeglicama, a pomagao je i Akciju Diane Budisavljević prihvaćanjem brojne srpske djece koja su primljena u katoličke obitelji u Zagrebu i Zagrebačkoj nadbiskupiji.

Declaratio Stepinac, a ne Lex Stepinac! Zašto 1992. Sabor Republike Hrvatske nije poništio postupak i presudu protiv nadbiskupa Alojzija Stepinca? (str. 67-88) naslov je članka, a u jedno i pitanje koje u svojem radu postavlja Ivica Miškulin. Analizira okolnosti u kojima je Sabor Hrvatske 1992. donio Deklaraciju o osudi političkog procesa i presude kardinalu dr. Alojziju Stepincu, odnosno Tuđmanova kolebanja između “zakona” i “deklaracije”, očekivanja Crkve i vjernika te konačno donošenje dviju odvojenih deklaracija u Saboru (jedna o Stepincu i jedna o Hebrangu). Miškulin smatra da su obje deklaracije važne isprave hrvatske parlamentarne i političke povijesti, ali i da bi bilo ispravnije da je nastala jedna deklaracija u kojoj se ni jedna osoba ne bi spominjala poimence jer bi se tako osudili svi namješteni postupci iz razdoblja komunizma. Također ocjenjuje da deklaracija o Stepincu nije bila u skladu s očekivanjima vjernika i Crkve jer je Stepinac u pravnom smislu i dalje ostao kriv, odnosno presuda komunističkih vlasti i dalje je bila važeća. Ta je povijesna nepravda ispravljena tek u srpnju 2016. godine odlukom mjerodavnog suda.

O jednom vidu stradanja kulturne baštine u Domovinskom ratu piše Marko Đurakić u radu *Stradanja orgulja na području današnje Sisačke biskupije tijekom Domovinskog rata* (str. 89-123). Nakon uvoda u kojem je dan kraći prikaz primjene orgulja kroz povijest, Đurakić ukratko opisuje i fizički izgled, odnosno tehnički ustroj i glavne dijelove orgulja, jednog od najsloženijih glazbenih instrumenata (kućište, sviraonik, registarski i svirni prijenos, sustav opskrbe zrakom, zračnica, registar). Slijedi i kraći geografski opis i ustroj Sisačke biskupije te prikaz povijesti i tipologija orgulja na području iste. U potonjem poglavlju donosi podatke o najranijim orguljama i orguljarima, a zatim opisuje i svaku skupinu, odnosno podskupinu instrumenata: pozitiv, pozitiv s pedalom, orgulje s pedalom i orgulje bez pedala. Kako bi se što preciznije utvrdilo stradanje orgulja u Domovinskom ratu, pisac prvo donosi podatke o stanju fonda orgulja tijekom 20. stoljeća. Tijekom Drugog svjetskog rata te uspostavom komunizma sustavno je uništavana sakralna baština, pa tako i orgulje. Strahovita razaranja tijekom Domovinskog rata prouzročila su i nestanak mnogih orgulja, a pogotovo je velika šteta učinjena stradavanjem nekih jedinstvenih orgulja domaćih graditelja. Stradavanja fonda orgulja najveća su bila upravo na području današnje Sisačke biskupije, gdje je stradalo 50% ukupnog orguljskog fonda, a opće podatke o njima pisac donosi abecednim redom prema mjestima: Divuša, Glina, Gora, Gornja Bučica, Hrvatska Dubica, Hrvatska Kostajnica (samostanska crkva sv. Antuna Padovanskog, župna crkva sv. Nikole Biskupa, kapela sv. Ane), Lasinja, Mala Solina, Petrinja (župna crkva sv. Lovre, kapela sv. Benedikta, kapela sv. Katarine, kapela Presvetog Trojstva), Pokupsko, Topusko i Viduševac. Pri kraju članka Đurakić donosi popis zaštićenih orgulja od

rekvizicije u Prvom svjetskom ratu, popis stradalih orgulja u Drugom svjetskom ratu i poraću te popis uništenih orgulja u Domovinskom ratu.

Nizu svojih rodoslovnih rasprava Pavao Maček u ovom broju godišnjaka pridodaje još dvije: *Plemići Zabočki od Zaboka, utemeljitelji župe Sv. Helene u Zaboku: Prilog rodoslovu* (str. 125-242) i *Tko su plemići od roda Znika: Prilog rodoslovlju* (str. 243-329). U prvom radu donosi rezultate istraživanja gotovo svega gradiva o rodu Zabočkih (osim onoga koje se čuva u DA Varaždin), a koje se tiče obiteljskih odnosa. Kako sam napominje, bio mu je cilj donijeti kritički točan rodoslov, te nešto više reći o pojedinim pripadnicima roda, kako bi se potaknulo istraživanje te zanemarene obitelji. Maček pritom primjenjuje postupak koji je primjenjivao i pri opisu ranije obrađenih rodova, ali i naglašava da je ovu raspravu okarakterizirao samo kao "prilog za rodoslov" zbog gradiva koje bi se moglo naći u DA u Varaždinu, a koje ovom prilikom nije istraženo. Istražena su 74 pripadnika roda Zabočkih, njihovi međusobni odnosi i odnosi s važnim hrvatskim rodovima te je načinjena rodoslovna ploča roda Zabočkih. Pripadnici roda prikazani su kroz 11 naraštaja, a nakon zaključka, osim rodoslovne tabele, nalazimo i abecedni popis pripadnika roda Zabočkih od Zaboka. Maček je utvrdio i utemeljitelje te prve pokrovitelje župe Sv. Helena u Zaboku.

U drugom članku isti pisac proučava rodbinske odnose loze roda Znika, koja je pripadala plemstvu temeljem grbovnice podijeljene 1604. godine. Pisac donosi i prvo kritički sastavljeno rodoslovlje te obitelji čiji su pojedini članovi, osim uglednih crkvenih osoba, bili i pripadnici državnih i vojnih službi. Osim glavne grane, Maček donosi i podatke o pokrajnjim granama u kojima je loza Znika, utvrdio je, postojala još najmanje dva naraštaja poslije nestanka glavne loze. Metodologija rada ista je kao i u prethodnim Mačkovim istraživanjima. Po već ustaljenom načelu, pisac nas upoznaje s porijeklom prezimena (imena i pojmova), izvorima koje je obradio te dosadašnjim rodoslovljima plemenitih Znika. U drugom dijelu članka pisac donosi podatke o pripadnicima plemićke loze od roda Znika kroz šest naraštaja, navodeći izvore u kojima se spominju, dajući posebna tumačenja za gotovo svaku osobu te opširnije podatke za istaknutije pojedince roda. I ovdje pri kraju članka nalazimo rodoslovnu tabelu te abecedni popis pripadnika plemićke loze od roda Znika.

U dijelu zbornika naslovljenom *Okrugli stol* uz tekst pozdrava i uvoda u okrugli stol (S. Razum) te govor o 20. obljetnici društva Tkalčić i 10. obljetnici smrti dr. Lelje Dobronić (S. Kožul) objavljena su četiri rada o Lelji Dobronić. Stjepan Razum u članku *Lelja Dobronić u Nadbiskupijskom arhivu u Zagrebu i Društvu za povjestnicu Zagrebačke nadbiskupije "Tkalčić"* (str. 337-342) ukratko opisuje učestalost i svrhu dolazaka Lelje Dobronić u Nadbiskupijski arhiv u Zagrebu te njezin angažman u društvu Tkalčić, čija je članica bila od osnivanja do smrti. Ankica Pandžić prikazuje rad Lelje Dobronić u Povijesnom muzeju Hrvatske u članku *Dr. Lelja Dobronić i Povijesni muzej Hrvatske* (str. 343-346) kojemu je Dobronić bila ravnateljica 1967.-1980., a Mirna Abaffy ju u članku *Lelja Dobronić*

– *doprinos poviestno-umjetničkim istraživanjima* (str. 347-354) prikazuje kao povjesničarku umjetnosti koja je na temelju arhivskih izvora puno radova napisala i o graditeljstvu u Zagrebu. Pomalo “neslužbenu”, ali i vrlo angažiranu Lelju Dobronić upoznajemo i preko članka *Zvezdane Gregorine Lelja Dobronić kao planinarka* (str. 355-358).

U ovom su broju *Tkalčića* prikazane sljedeće knjige: Josip Novak i dr. (sas.), *Spomenica župe Macinec* (S. Razum); Agneza Szabo, *Josip Stadler, prvi vrhbosanski nadbiskup i utemeljitelj Družbe sestara Služavki Maloga Isusa* (S. Razum); Nikola Mate Roščić, *U središtu Isus Krist: Rukovet (ne)običnih vjeropouka* (S. Kožul); Marko Đurakić, *Orgulje bjelovarsko-križevačke biskupije* (S. Kožul); Valentin Miklobušec SJ, *Isusovci i hrvatski narod, V. Hrvatska provincija Družbe Isusove, 1918.-1945.* (A. Szabo); Milovan Petković, *Zmajska kronika: I. Kronološki prikaz Družbe „Braća hrvatskog zmaja“: 1905.-2005.* (A. Szabo).

Ivanka Magić